

Palanga, 2021 m. vasario mėn. 1 d.

PALANGOS KREDITO UNIJOS 2020 M. METINĖ VIDAUS AUDITO TARNYBOS VEIKLOS ATASKAITA

Tai – metinė, Visuotiniam narių susirinkimui teikiama Palangos kredito unijos Vidaus audito tarnybos veiklos ataskaita, kurioje pristatoma informacija apie vidaus audito tarnybą ir joje dirbančius asmenis, tarnybos veiklą per 2020 metus, apžvelgiamas tarnybos veiklos organizavimas, aplinka, įvertinama metinio vidaus audito plano, rekomendacijų įgyvendinimo būklė bei pažangos stebėsenos procesas, VAT veiklos kokybės užtikrinimas. Taip pat, pateikiamos bendros išvados dėl Vidaus audito tarnybos veiklos ir gairės ateinančių metų veiklos organizavimui ir gerinimui. Išsamios pusmetinės Vidaus audito tarnybos ataskaitos buvo apsvarstytos valdyboje. Šių ataskaitų pagrindu parengta metinė ataskaita Visuotiniam narių susirinkimui.

1. Informacija apie vidaus audito tarnybą (toliau – VAT) ir VAT dirbančius asmenis

Kredito unijos vidaus audito tarnyba – tai struktūrinis padalinys, kuris atlieka kredito unijos veiklos, vidaus kontrolės, valdymo sistemų bei rizikų valdymo vertinimą, teikia rekomendacijas dėl pastebėtų veiklos trūkumų šalinimo, organizacijos veiklos gerinimo ir taip padeda įgyvendinti keliamus organizacijos veiklos tikslus. Palangos kredito unijos vidaus audito tarnybos veikla atnaujinta 2018 metų kovo mėnesį, vadovaujantis kredito unijos vadovybės priimtu nutarimu. Atsižvelgiant į poreikį, Vidaus audito tarnyboje dirba vienas darbuotojas – iki Lietuvos banko leidimo gavimo vidaus auditorė, o 2020-10-30 gavus Lietuvos banko sprendimą leisti eiti pareigas – vidaus audito tarnybos vadovė. Metų gale aktyvai sudarė 8,86 mln. eurų. Tarnyba yra pavaldi valdybai.

2. VAT veiklos organizavimas

2020 metais VAT savo veiklą organizavo vadovaujantis 2020-02-13 atnaujintais Palangos kredito unijos vidaus audito tarnybos nuostatais, versija 1.2 ir Vidaus audito metodika (tvarka), versija 1. Metodika padeda organizuoti kasdieninę tarnybos veiklą kredito unijoje – sudaryti planus, atlikti auditus, vykdyti pažangos stebėjimo procesą. Atitinkamų sričių vidaus auditai, tame tarpe lėšų panaudojimo, atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos banko nutarimais bei LCKU paruoštais darbo reglamentais. VAT veikla organizuojama ir su tikslu teikti konsultavimo paslaugą.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 10 straipsnio nuostatų dėl VAT veiklos nepriklausomumo įgyvendinimo, patvirtiname, kad nebuvo daromas poveikis planuojant ir atliekant vidaus auditus bei pateikiant vidaus audito rezultatus. Taip pat nebuvo pavesta dalyvauti priimant tiesioginius sprendimus dėl Palangos kredito unijos valdymo ar įgyvendinant vidaus kontrolės politiką. Kadangi kredito unijoje dirba tik VAT vadovė, tikrinant ir vertinant veiklą, nebuvo sričių, už kurią ji būtų atsakinga mažiau kaip prieš vienus metus prieš pradėdama eiti pareigas VAT.

Taip pat nebuvo su VAT funkcijomis nesusijusių užduočių - korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijų, vidaus auditų, neįtrauktų į vidaus audito visumą ar inventorizacijos atlikimo. Metų eigoje Kredito unijoje nebuvo sudarytos darbo grupės, kuriai paskirta vadovauti ar dalyvauti

nustatant ir įgyvendinant vidaus kontrolės politiką bei nebuvo atlikti vadovo pavedimai, nesusiję su vidaus audito veikla.

2020 m. dalyvauta verslo forumuose, seminaruose. Taip pat buvo dalyvauta LCKU rengiamuose mokymuose. Metų pradžioje kvalifikacija kelta stažuotėje užsienio kooperatinėse bendrovėse. Dėl metų eigoje paskelbto karantino dalis veiklos buvo atliekama nuotoliniu būdu.

3. VAT veiklos planavimas

Vidaus audito tarnybos veikla planuojama vidaus audito tarnyboje sudarant strateginį ir metinį veiklos planus, kurie gali būti koreguojami atsižvelgiant į Palangos kredito unijos valdybos, administracijos vadovės pasiūlymus, Kredito unijos strateginio veiklos plano pokyčius ir koregavimus. Planai patvirtinti pagal reikalavimus ne vėliau kaip iki vasario 15 dienos. Metų eigoje keisti patvirtinto plano poreikio nebuvo.

Ilgalaikis (ne mažiau kaip 3 metų) vidaus audito planas sudaromas, atsižvelgiant į įvairių kredito unijos veiklos sričių riziką bei jų reikšmingumą, analizuojant ir įvertinant vidaus audito darbo aplinką bei išteklius, vidaus audito poreikį, o esant poreikiui peržiūrimas. Svarbiausios rizikos kredito unijoje išlieka kredito ir operacinė rizika.

Metinis planas sudaromas atsižvelgus į strateginį planą. Į 2020 metų planą buvo įtraukti auditai pagal LCKU pateiktas rekomendacijas.

4. Vidaus auditų atlikimas ir rezultatai

2020 metais buvo atlikti 5 auditai. Atlikti neplaninius auditus poreikio nebuvo. Pirmas auditas susijęs su pažangos stebėjimu ir rekomendacijų įgyvendinimu, plačiau bus aptartas kitoje ataskaitos dalyje. 2 rekomendacijos pateiktos pakartotinai.

Antras - KU pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politikos nuostatų įgyvendinimo auditas. Pateiktos 9 rekomendacijos. Svarbesnės rekomendacijos susijusios su tinkamu PPTF rizikos valdymo įgyvendinimu, nuolat peržiūrint ir atnaujinant Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu pateiktus dokumentus, duomenis ar informaciją bei savalaikiu operacijų vertinimu, atliekant tyrimus.

Atlikus KU kredito rizikos valdymo, paskolų suteikimo ir administravimo auditą pateikta 7 rekomendacijos. Reikšmingesnės rekomendacijos susijusios su kreditų užtikrinimo priemonių vertinimo proceso tobulinimu.

Atlikus 2020 m. sausio – rugsėjo mėn. biudžeto, pajamų – išlaidų sąnaudų vykdymo įvertinimo, išlaidų pagrįstumo auditą pateiktos 6 rekomendacijos. Reikšmingiausia rekomendacija susijusi su pelningumo ir veiklos efektyvumo valdymu.

Atlikus KU likvidumo, kapitalo pakankamumo ir koncentracijos, palūkanų normos rizikos valdymo priemonių auditą pateiktos 7 rekomendacijos. Pagrindinės rekomendacijos susijusios su likvidumo užtikrinimu.

Audito ataskaitos buvo svarstomos valdybos posėdžiuose bei priimami sprendimai įgyvendinti pateiktas rekomendacijas. Per 2020 metus, tarnyba pateikė 31 rekomendaciją dėl veiklos gerinimo.

5. Vidaus kontrolės vertinimas

2020 m. atliekamų auditų metu pagrindinis dėmesys buvo skiriamas vidaus kontrolės sistemos tinkamumui ir veiksmingumui bei rizikos valdymo procesui vertinti, KU vidaus veiklą reglamentuojančių dokumentų reikalavimų laikymosi kontrolei bei rekomendacijų, galinčių pagerinti procesų kokybę, sumažinti veiklos riziką, teikimui.

Atliekant auditus nenustatyta sisteminių klaidų bei procesų, darančių neigiamą įtaką su kredito unijos susijusios rizikos valdymui ir vidaus kontrolei. Pasiūlymai buvo daugiau rekomendacinio pobūdžio su tikslu tobulinti veiklą ir vidaus kontrolę. Kredito unijos vadovybė stengiasi gerinti veiklą, numato rizikos valdymo ir vidaus kontrolės priemones, padedančias sumažinti galimas rizikas, tačiau remiantis pateiktomis išorės patikrinimo ir atliktų vidaus auditų rezultatais, vidaus kontrolės įgyvendinimas kredito unijoje vertinamas patenkinamai.

Vykdydama veiklą (procesus), vidaus audito tarnyba siekia veiklą vykdyti efektyviai (be klaidų ir mažiausiomis sąnaudomis), taip sukuriant paslaugą (vertę), kuri atitinka tarnybai keliamus reikalavimus. Struktūrizuota ir dokumentuota VAT sistema padeda kredito unijai sukurti ir palaikyti kredito unijos kultūrą, kaupti veiklos patirtį, ir ją sistemingai taikyti savo kasdieninėje veikloje.

LCKU audito komitetas informavo, kad jei kredito unijos veikla grupei kels didelę riziką, galimai bus teikiamas siūlymas LCKU valdybai testuoti ir Kredito unijų vidaus auditorius. VAT veikla bus vertinama planinių LCKU patikrinimų metu.

6. Pažangos stebėjimas

Pažangos stebėseną – tai procesas, kurio metu vidaus audito tarnyba nustato, ar vadovybės veiksmai, kurių ji ėmėsi audito ataskaitose nurodytiems faktams ištaisyti, yra pakankami, veiksmingi ir laiku atlikti.

Sudarant metinį audito planą, pažangos stebėsenai skiriama atskira tarnybos darbo laiko dalis. Audito procesas kiekvienu konkrečiu atveju gali būti koreguojamas, atsižvelgiant į rekomendacijų apimtį, sudėtingumą ar su tuo susijusią riziką. Be to, kiekvieno audito metu pažangos stebėseną, t.y. patikrinimas kaip buvo įgyvendintos ankstesnių auditų metu pateiktos rekomendacijos, yra planuojama kaip atskiras auditas.

Pažangos stebėseną apima ir tikrinimus, kaip šalinami išorės auditorių, Lietuvos banko ar LCKU Priežiūros departamento nustatyti trūkumai Unijos veikloje, jei tokie buvo pateikti, ir kaip įgyvendinamos pateiktos rekomendacijos.

2020 m. sausio - kovo mėnesiais vidaus audito tarnyba atliko KU vidaus tarnybos ataskaitose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo auditą. Nustatyta, kad dalis vidaus audito metu pateiktų rekomendacijų įgyvendina, kiek tai susiję su pačios kredito unijos galimybėmis.

Stebint kaip buvo įgyvendintos per 2019 metus pateiktos rekomendacijos nustatyta, kad iš 36 pateiktų rekomendacijų, 29 buvo įgyvendintos pilnai, 5 rekomendacijos įgyvendintos iš dalies. Kaip minėta 2 rekomendacijos pateiktos pakartotinai. Bendras pateiktų rekomendacijų pateiktų 2019 metais, pilnai įgyvendintų procentas sudarė 80,56 proc. Įvertinus dalinai įgyvendintas rekomendacijas, vykdymas sudaro 94,44 proc. Rekomendacijų, nuo kurių įgyvendinimo termino pabaigos praėjo vieni metai ir daugiau nenustatyta.

7. VAT veiklos kokybės užtikrinimas

Siekiant užtikrinti VAT veiklos efektyvumą Palangos kredito unijos darbuotojai savalaikiai pateikinėdavo prašomą informaciją, kas leido užtikrinti vidaus audito kokybės gerinimą bei tinkamą bendradarbiavimą su vadovybe. Išorinis VAT veiklos vertinimas buvo atliekamas LCKU priežiūros departamento atliekamo KU veiklos vertinimo metu, pastabų pateikta nebuvo.

Atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos Kokybės standarto 1100 „Nepriklausomumas ir objektyvumas“ nuostatas, vidaus audito tarnybos nepriklausomumas yra

laikomas užtikrintu tuo atveju, kai vidaus audito tarnybai atitinkami organai tvirtina ne tik nuostatus, planą ir pan., bet ir kai yra patvirtinamas vidaus audito biudžetas ir išteklių planas. 2020 m. patvirtintame KU biudžete vidaus audito tarnybos biudžetas nebuvo planuojamas atskirai bei atitinkamai nebuvo patvirtintas, dėl neesminės sumos bendroje sąmatoje, todėl metinėje tarnybos veiklos ataskaitoje atsiskaitymas apie 2020 m. biudžeto vykdymą – neteikiamas, tačiau patikinama, kad mokymuisi ir kvalifikacijos kėlimui buvo skirta pakankamai lėšų.

8. Kita veikla

2020 m. Vidaus audito tarnyba dalį laiko skyrė konsultacinei veiklai – buvo suteikiamos konsultacijos susijusios su mokestiniais ar kitais veiklos klausimais.

9. Išvados ir gairės 2021 metams

1. Remiantis atliktų vidaus auditų ir pažangos stebėjimo rezultatais bei išorės vertintojų pateikta ataskaita, vidaus kontrolės įgyvendinimas kredito unijoje vertinamas patenkinamai.
2. 2020 m. Vidaus audito tarnybos planas įvykdytas 100 procentų.
3. Siekiant užtikrinti Vidaus audito tarnybos nepriklausomumą, ir toliau turėtų būti skiriama lėšų mokymams bei kvalifikacijos kėlimui.
4. Kaip ir buvo planuota, 2020 m. didelis dėmesys buvo skiriamas pažangos stebėjimo procesui.
5. 2021 metais planuojant veiklą dalis auditų bus atlikti pagal LCKU pateiktas rekomendacijas.

Norime priminti, kad vidaus audito tarnyba išvadas teikia tik pagal atrankiniu būdu gautos informacijos vertinimą ir vėliau formuluoja rekomendacijas. Ataskaitose pateikta kredito unijos veiklos apžvalga, pastebėjimai, rekomendacijos, nuomonės ir išvados yra tik rekomendacinio, informacinio pobūdžio ir negali būti vertinami kaip galutinė, neginčijama teisinė išvada ar neginčijama nuomonė. Konkrečius sprendimus dėl pareikštų pastabų turi teisę priimti tik valdyba savo kompetencijų ribose.

Vidaus audito tarnybos vadovė

Danguolė Matukevičienė